

Opvs Theologicvm

In Tres Tomos Distribvtvm, In quo praecipua totius Theologiae capita accurate pertractantur ... Adiecto ad finem Tertij Tomi Indice rerum notabilium

Qui totam primam partem D. Thomæ, ac multa alia continet, quorum Indicem sequens pagina dabit

Mauro, Silvestro

Romae, 1687

Q. 203. Vtrum corpora gubernentur per Angelos, & Angelis obediant ad nutum solum quoad motum localem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84111](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84111)

non fundatur in iustitia dæmonum, sed in iustitia Dei cuncta ordinantis, vt docet Sanctus Thomas in resp. ad 1. Et quia præesse in malis est maxima miseria, ideo quod dæmones inferiores subdantur superioribus, non est ad bonum, sed ad malum superiorum.

9. Infertur secundo concordiam dæmonum, qua alij alijs obediunt, non oriri ex amicitia, qua se mutuo diligant, sed ex nequitia, qua homines oderunt, ac diuinæ iustitiæ repugnant. Est enim proprium impiorum, vt ijs se adiungant, & subiiciant ad propriam nequitiam exequendam, quos cognoscunt esse maioribus viribus præditos.

10. Quæritur tertio, vtrum in dæmonibus sit illuminatio, qua vnus alium illuminet, vel inter eos solum sit locutio, qua vnus alteri suum conceptum manifestet?

Respondet Sanctus Thomas in dæmonibus non dari propriam illuminationem, qua vnus alterum illuminet. Ratio est, quia propria illuminatio est manifestatio veritatis, in quantum ordinem habet ad Deum, qui illuminat omnem intellectum: sed dæmones propter suam perversitatem, cum manifestant aliquam veritatem, non intendunt eum, cui manifestant, ordinare ad Deum, sed intendunt illum à Deo abducere; ergo dæmones manifestando aliquam veritatem, non illuminant, sed purè loquuntur, ac suum conceptum alteri dæmoni insinuant, & manifestant. Licet igitur superiores dæmones sint maiori lumine intellectuæ præditi, quam inferiores, tamen non possunt illos illuminare, & ex proportionali ratione non possunt purgare, iuxta illud Ecclesiast. 34. *Ab immundo quid mundabitur?*

11. Quæritur quarto, vtrum Angeli boni habeant prælationem supra malos, ac Angeli mali regantur per bonos?

Respondet affirmatiuè Sanctus Thomas art. 4. Probat primò in argumento, sed contra auctoritate Augustini, & Gregorij. Augustinus enim lib. 3. de Trinitate, cap. 4. dicit: *Spiritus vite deservit, atque peccator regitur per spiritum vite rationalem, & pium.* Gregorius autem Homil. 34. in Euang. dicit: *Potestates vocantur hi, qui hoc potentius ceteris in suo ordine perceperunt, vt eorum ditioni virtutes aduersæ subiectæ sint.*

12. Probat secundo ratione. Nam prælatio primo est in Deo, & participatur à creaturis, in quantum sunt Deo propinquæ; sed Angelis, qui Deum vident, eoque fruuntur, sunt Deo propinquissimi: ergo participant diuinam prælationem supra malos, ac proinde dæmones regantur per Angelos bonos.

13. Quæritur quinto, vtrum sancti Angeli illuminent dæmones?

Respondet Sanctus Thomas in resp. ad 1. quod sicut in humanis assessores iudicum reuelant tortoribus iudicis sententiam, & voluntatem, sic Angeli sancti, qui Deo assistunt supremo iudici, ac principi, multa dæmonibus quasi tortoribus, ac ministris diuinæ iu-

stitiæ de diuinis mysterijs reuelant, vt per dæmones ea fiant, vel ad punitionem malorum, vel ad exercitationem bonorum. Tales reuelationes, in quantum referuntur ad Angelos sanctos hæc reuelantes, sunt illuminationes, quia ordinant eas ad Deum, qui illuminat omnem intellectum: in quantum referuntur ad dæmones, non sunt illuminationes, quia non ordinant illas ad Deum, sed ad explendam suam iniquitatem.

14. Quæritur sexto, quare Sancti Angeli non totalitèr cohibeant dæmones à malis, quæ faciunt?

Respondet Sanctus Thomas in resp. ad 2. quod sicut diuina sapientia permittit aliqua mala fieri per dæmones, & malos homines; propter bona, quæ ex ijs elicit, sic Angeli sancti ex proportionali ratione non totalitèr cohibent dæmones à malis, quæ faciunt.

15. Quæritur septimo, vtrum ex dæmonibus illi, qui secundum naturam sunt superiores aliquibus Angelis, regantur etiam per Angelos, qui sunt ipsis inferiores in natura?

Respondet affirmatiuè Sanctus Thomas in resp. ad 3. Ratio est, quia Angeli sancti cum adhæreant diuinæ iustitiæ, quæ est potentior, quam natura, vt Dei ministri, ac viribus supernaturalibus præditi, sunt potentiores dæmonibus etiam superioribus in natura: ergo dæmones regi possunt etiam per Angelos inferiores in natura. Confirmatur: nam vt dicitur 1. ad Corinth. 2. etiam apud homines, *Spiritualis omnia indicat, & ex Aristotele 3. Ethic. cap. 4. Virtuosus est regula sui, & omnium humanorum actuum;* ergo non est mirum, quod Angeli sancti etiam in natura inferiores sint rectores, & iudices dæmonum etiam superiorum in natura?

QVAESTIO CCIII.

Virum corpora gubernentur per Angelos, & Angelis obediant ad nutum solum quoad motum localem?

S. Thom. qu. 110. art. 1. 2. & 3.

1. Quæritur primò, vtrum corpora gubernentur, & regantur per Angelos?

Respondet affirmatiuè Sanctus Thomas art. 1. quæst. 110. Probat primo in argumento, sed contra, auctoritate Augustini, & Gregorij. Augustinus enim lib. 3. de Trinit. cap. 4. dicit: *Omnia corpora reguntur per spiritum vite rationalem;* Gregorius lib. 4. dialog. cap. 4. dicit: *In hoc mundo visibili nihil, nisi per creaturam inuisibilem disponi potest.*

2. Probat secundo ratione. Nam ordo rerum tum in naturalibus, tum in politicis postulat, vt & inferiora regantur, & gubernentur per superiora, & vt causæ minus vniuersales regantur, & gubernentur per causas magis vniuersales, eo pacto, quo in politicis præ-

fidet

fides ciuitatum reguntur à præsidibus prouinciarum, & in naturalibus corpora inferiora, reguntur, ac pendent in suis operationibus, ac motibus à corporibus cœlestibus, & in ipsis Angelis illi qui sunt minus vniuersales in cognoscendo, illuminantur, & reguntur ab Angelis vniuersalioribus in cognoscendo; sed creatura corporea est inferior, & minus vniuersalis creatura spirituali, & incorporea, quæ cum possit omnia intelligere, est quodammodo omnia; ergo creatura corporea debet naturaliter regi per spiritualem, & incorpoream, hoc est per Angelos, seu Intelligentias separatas ab omni materia, & omni corpore, vt docuerunt non solum sancti Patres, sed etiam philosophi, qui cognouerunt dari Angelos, seu substantias incorporeas, & à corporibus separatas.

3. Quæritur secundo, quo pacto corpora naturalia, cum sint ex sua natura determinata ad vnum, & habeant determinatas actiones sibi diuinitus datas, possint, ac debeant ab Angelis gubernari, ac regi?

Respondet Sanctus Thomas in resp. ad 1. quod corpora, vt exerceant suas actiones determinatas, debent per motum localem applicari alijs corporibus, in quæ debent agere, eo pacto, quo Sol vt illuminet, & calefaciat inferiora, efficiat dies, ac noctes, hyemem, ver, æstatem, & autumnum, ac cauet generationes, & corruptiones, debet per motum localem vniuersaliter difformiter corporibus inferioribus applicari: idem que dic de alijs planetis, stellis fixis, cæterisque corporibus cœlestibus: ergo Angeli per motum localem debent posse gubernare, ac regere creaturas corporeas. Videri possunt quæ in philosophia, in tractatu de cœlo, & mundo dixi quæst. 7. probans cœlos moueri ab Intelligentijs assistentibus.

4. Quæritur tertio, vtrum Angeli præsideant immediatè solis corporibus cœlestibus, an præsideant etiam corporibus inferioribus?

Respondet Sanctus Thomas in resp. ad 2. quod Aristoteles lib. 12. Metaph. t. 44. opinatus est sola corpora cœlestia gubernari, ac moueri immediatè ab Intelligentijs, siue Angelis, ac numerum Intelligentiarum conatus est assignare iuxta numerum motuum, qui apparent in corporibus cœlestibus: at non posuit vllas Intelligentias, quæ præsiderent immediatè corporibus inferioribus, illaque gubernarent, quia putauit in corporibus inferioribus non dari alias operationes, nisi quæ naturaliter sequuntur ex eorum naturis, & ex determinatione motuum cœlestium, & hominum potentium liberè mouere quædam ex his corporibus inferioribus. At nos, quia existimamus in his corporibus inferioribus multa fieri præter naturales actiones ipsorum corporum, ac præter determinationem corporum cœlestium, & præter determinationem hominum, circa ventos, tempestates &c. vt patet

ex Scriptura, & ex innumeris historijs, consequenter dicimus Angelos præsidere immediatè etiam corporibus inferioribus, puta elementis, regnis, prouincijs, imò, & singularibus hominibus, vt dicitur etiam quæst. 207. in qua cum Sancto Thoma quæst. 113. agemus de custodia Angelorum.

5. Quæritur quarto, vtrum diuersis rebus corporeis diuersæ substantiæ spirituales, hoc est diuersi Angeli præsideant, vt illas regant, & gubernent?

Respondet Sanctus Thomas in resp. ad 3. quod Doctores Sancti posuerunt, sicut & Platonici, diuersis rebus corporeis, diuersas substantias spirituales esse præpositas. Probat auctoritate Augustini, Damasceni, & Origenis. Augustinus lib. 83. quæst. 79. dicit: *unaqueque res visibilis in hoc mundo habet angelicam potestatem sibi præpositam.* Damasc. lib. 2. de fide cap. 4. dicit: *Diabolus erat ex ijs Angelicis virtutibus, quæ præerant terrestri ordini.* Origen. Hom. 13. in numer. dicit: *Opus est mundo Angelis, qui præsent super bestias, & præsent animalium natiuitati, & virgultorum, & plantationum, & cæterarum rerum incrementis.*

6. Quæritur quinto, vtrum Angeli ex sua natura habeant, vt aliqui debeant potius præsidere huic potius generi, ac speciei corporum, quam alij, puta vt debeant potius præsidere animalibus, quam plantis, an potius hæc habeant ex voluntate arbitraria Dei?

Respondet Sanctus Thomas in resp. ad 3. quod non habent ex natura sua, sed ex voluntate arbitraria Dei. Ratio est, quia quilibet Angelus etiam minimus habet altiore, & vniuersaliorum virtutem, quam quilibet genus corporalium, ac proinde est aptum præsidere cuilibet generi corporalium; ergo Deus ex sua arbitraria voluntate diuersis rerum corporalium generibus diuersos rectores præposuit, & plantis præfecit hunc Angelum potius, quam alium &c.

7. Quæritur sexto, quare cum tot sint genera rerum, quibus Angeli præsent, non ponantur totidem ordines Angelorum, ac proinde non ponantur ordines multo plures, quam nouem?

Respondet Sanctus Thomas rationem esse, quia ordines distinguuntur solum secundum officia quædam generalia. Ideo iuxta doctrinam Gregorij Homil. 34. in Euang. ad ordinem Potestatum pertinent omnes Angeli, qui præsent dæmonibus, & proportionaliter ad ordinem Virtutum, qui iuxta Gregorium est inferior ordine Potestatum, videtur pertinere omnes Angeli, qui præsent corporibus, quorum ministerio etiam miracula fiunt, vt cum Sancto Thoma art. 4. huius quæst. 110. dicimus quæst. 204. proximè sequenti.

8. Quæritur septimo, vtrum materia corporalis obediat Angelis ad nutum?

Respondet materia corporalem obedire Angelis ad nutum esse, quod Angeli im-

media-

mediatè pro sua voluntate possunt materiam, & corpora substantialitèr transmutare, vel illa alterare, calefaciendo &c. Platonici sicut existimant omnes formas, quæ sunt in materia, esse quasdam participationes formarum immaterialium, quas vocabant ideas, sic opinati sunt formas separatas à materia causare formas in materia. Avicennas opinatus est Intelligentiam producere in materia omnes formas substantiales, agentia autem corporea solum materiam disponere ad formas substantiales. Contra has sententias in philosophia in quæst. de Generatione, quæst. 18. dixi causas immediatas alterationis, & mutationis substantialis in inferioribus esse agentia corporea, Deo immediatè concurrente vt causa prima. Equus enim generat equum, ignis ignem, calidum calefacit, frigidum frigefacit &c. ac Deus pro sua voluntate sicut potest omnia creare, sic potest corpora substantialitèr, vel accidentalitèr transmutare. Adde nunc cum Sancto Thoma hoc art. 2. quæst. 110. quem sequuntur communiter Scholastici apud Suarezium lib. 4. de Angelis, cap. 25. & 26. Angelos non posse corpora immediatè substantialitèr, vel alteratiuè transmutare, sed solum posse localitèr mouere, & sic applicare actiua passiuæ, vt dicitur num. 11. In hoc ergo sensu dicimus materiam corpoream, & ipsa corpora non obedire Angelis ad nutum, sed soli Deo.

9. Probatur primò auctoritate Augustini, qui lib. 3. de Trinit. cap. 8. dicit. *Non est putandum istis transgressoribus Angelis ad nutum seruire hanc visibilibus rerum materiam, sed soli Deo.*

10. Probatur secundo ratione. Nam experimus, quod anima nostra spiritalis nihil potest in corporibus extrinsecis efficere, nisi per motum localem, applicando vnum corpus alteri, eorumque virtutes actiuas, & passiuas: ergo idem proportionalitèr est dicendum de Angelis. Solus ergo Deus, qui continet eminentèr, & adæquatissimè omnia corpora, sicut potest illa creare, sic potest substantialitèr, & accidentalitèr immutare, vt voluerit.

11. Quæritur octavo, quare corpus humanum ex apprehensione, & affectibus animæ rationalis mutetur secundum calorem, & frigus, & etiã secundum sanitatem, & aegritudinem, vt constat experientia; Angeli autem non possunt suis actionibus alterare corpora extrinseca?

Respondeo animam rationalem posse immediatè alterare corpus, cui vnitur vt forma; non autem corpora extrinseca; sed angelis nulli corpori possunt vniri vt forma; ergo nulla corpora possunt alterare, & sic argumentum retorquetur. Ratio vltior est, quia forma procul dubio potest immediatè agere in materia, eo pacto, quo forma ignis producit in materia calorem; forma Solis producit in materia lucem; forma hominis est radix proprietatum conuenientium corpori humano.

12. Dices; quod potest virtus inferior, potest virtus superior: sed virtus actiua angelorum est superior virtute actiua corporum; ergo sicut corpora possunt alia corpora alterare, & substantialitèr transmutare, sic angeli hoc idem possunt.

Respondeo cum Sancto Thoma in resp. ad 2. distinguo maiorem: quidquid potest virtus inferior, potest etiã eodem modo virtus superior, nego; excellentiori modo, concedo; & concessa minori, distinguo eodem pacto consequens. Quidquid possunt corpora, possunt etiã angeli excellentiori modo, quam ipsa corpora, mouendo nimirum ipsa corpora. Sicut ergo ignis potest producere ignem, sic angelus mouendo, & applicando ignem, potest producere ignem modo excellentiori, hoc est vtendo ipso igne, & alijs corporibus ad producendos quoslibet effectus producibiles ab ipsis corporibus. Adde Sanctus Thomas in resp. ad 3. quod sicut artifex humanus applicando artificiosè actiua passiuæ, potest producere quosdam effectus, quos ipsa agentia sine tali artificiosa applicatione non possent producere; sic angeli per motum localem, applicando artificiosè corpora actiua passiuæ, possunt producere quosdam effectus, quos ipsa corpora sine tali angelica applicatione non possent producere.

13. Quæritur nono, vtrum corpora ad nutum obediant angelis quoad motum localem, hoc est vtrum angeli possint immediatè mouere corpora, pro vt voluerint?

Respondet affirmatiuè Sanctus Thomas art. 3. quæst. 110. Probatur primò; nam ex dictis qu. 134. angeli possunt assumere corpora aerea, illaque prout voluerint mouere, vt patet ex Scriptura, in qua Gen. 18. & 19. narratur tres angeli in corporibus assumptis apparuisse Abraham, & Loth, & lib. Tobia narratur angelus Raphael apparuisse Tobia, illumque comitatus in corpore assumpto. Danielis 14. angelus transfuit Habachuc in Babilonem ad Danielelem, qui erat in lacu leonum, & Matth. 4. diabolus Christum ex deserto transfuit super pinnaculum templi, ac deinde in montem excelsum; & Luc. 8. demones, Christo permittente, porcos ingressi, præcipitarunt illos in mare; ergo. Ideò Sanctus Augustinus lib. 3. de Trinit. cap. 7. 8. & 9. dicit, quod angeli adhibent semina corporalia ad quosdam effectus producendos, applicando nimirum illa per motum localem: ac similia habet lib. 20. de Ciuit. cap. 19. & libro 83. quæst. 79. ac Sanctum Augustinum sequuntur omnes Theologi.

14. Probat secundo Sanctus Thomas ratione. Vt enim dicit Dionysius cap. 7. de diuinis nominibus diuina sapientia coniungit fines primorum principijs secundorum, ac proinde natura inferior in sui supremo motu attingitur à natura superiori; ergo natura corporalis, quæ est inferior, in suo supremo motu attingitur à natura spiritali, ac angelica, quæ est superior; sed

sed motus localis est supremus, & vniuersalissimus inter motus corporeos, vt probat Aristoteles 8. Physicor. tex. 57. & nos ex eo probauimus in philosophia in Tractatu de cælo, & mundo, quæst. 9. præsertim ex eo, quod motus localis est communissimus, ac supponitur ab alijs motibus, & conuenit corporibus etiam perfectissimis, & in statu perfectissimo constitutis; ergo natura corporea secundum motum localem attingitur à natura spiritali, ac proindè angeli possunt mouere localiter corpora, proportionaliter, ac anima rationalis mouet corpus præsertim motu locali. Confirmatur: nam videmus in corporibus inferioribus præter motus locales consequentes formam, & naturam ipsorum, puta quibus grauiamouentur deorsum, leuiam sursum, dari etiam motus causatos à corporibus superioribus, eo pacto, quo in mari datur motus fluxus, & refluxus causatus à Luna, & motus ab oriente in occidentem causatus à Sole, & cælo, vt diximus in Meteorologicis, quæst. 68. & 69. ergo à fortiori possunt moueri ab angelis, vt arguit S. Thomas in resp. ad 1.

15. Infertur primò, quod licèt angeli possint immediatè corpora mouere solùm motu locali, tamèn per motum localem, applicando actiua passiujs, possunt mouere etiam alijs motibus, vt explicatum est num. 10.

16. Infertur secundo animam rationalem, dum est vnita corpori, posse immediatè localiter mouere solùm corpus cui est vnita, & medio proprio corpore vt instrumento coniuncto mouere corpora extrinseca. Angeli è cõuersò quia habent virtutem magis illimitatam, ac non contractam ad proprium corpus, cum non informet corpus, possunt immediatè mouere quodlibet corpus extrinsecum.

QVÆSTIO CCIV.

Vtrum Angelì possint facere miracula?

S. Th. qu. 110. art. 4.

1. **Q**uæritur primò, vtrum Angeli possint facere miracula propriè dicta?

Respondet negatiuè Sanctus Thomas art. 4. quæst. 110. Probat: nam ad miraculum propriè dictum non sufficit, vt fiat aliquid præter ordinem alicuius naturæ particularis: (alioquin qui proiecit lapidem sursum, cum moueat illum præter ordinem grauitatis, & corporis grauis, faceret miraculum) sed requiritur, vt fiat aliquid præter ordinem totius naturæ creatæ; sed solus Deus propria virtute potest operari præter ordinem totius naturæ creatæ; ergo solus Deus propria virtute potest propriè facere miracula: ideoque Psalmo 71. de Deo dicitur: *Qui facit mirabilia magna solus.* Quidquid ergo angelus facit propria virtute, fit secundum ordinem naturæ creatæ, ac pro-

indè propriè non est miraculum.

2. Quæritur secundo, in quo sensu dicat Gregorius Homil. 34. in Euang. quod Virtutes vocantur illi spiritus, per quos signa, & mirabilia frequentius fiunt?

Respondet Sanctus Thomas in resp. ad 1. quod dicuntur facere miracula, quia ad eorum desiderium, & petitionem Deus miracula facit, sicut aliquando etiam homines sancti in hac vita degentes dicuntur facere miracula. Dicuntur etiam Virtutes angelicæ facere miracula, quia Deus vtitur earum ministerio ad faciendâ quædam præuia miraculis, quæ Deus vult facere: eo pacto, quo angeli virtute sua naturali colligent pulueres corporum mortuorum, quæ Deus in communi resurrectione reuocabit ad vitam.

3. Quæritur tertio, in quo sensu Augustinus lib. 83. quæst. 79. dicat, quod magi faciunt miracula per priuatos contractus, boni christiani per publicam iustitiam, mali christiani per signa publicæ iustitiæ?

Respondet Sanctus Thomas, quod magi dicuntur facere miracula per priuatos contractus, quia faciunt quædam mirabilia virtute naturali dæmonum, cum quibus fecerunt pacta, quæ dicuntur contractus priuati, quia dæmones respectu vniuersi ita se habent, sicut personæ priuatae in ciuitate. Miracula propriè vt dictum est num. 1. sunt, quæ fiunt præter ordinem totius naturæ creatæ. Quæ fiunt præter naturam creatam nobis notam per virtutem creatam nobis ignotam, sunt miracula solùm quoad nos. Et quia magi per virtutem naturalem dæmonum nobis ignotam faciunt quædam mira, quæ sunt præter naturam creatam nobis notam, dicuntur facere miracula quoad nos. Boni christiani, dum faciunt propria miracula per virtutem diuinam, quæ respectu vniuersi ita se habet, sicut in ciuitate se habet publica potestas, iustitia, & lex, dicuntur facere miracula per publicam iustitiam. Mali christiani dicuntur facere miracula per signa publicæ iustitiæ, dum faciunt quædam præter ordinem totius naturæ per inuocationem nominis Christi, vel per sacramenta instituta à Christo, qui etiam malis ministris dedit potestatem conficiendi sacramenta.

4. Addit Sanctus Thomas in resp. ad 3., quod etiam angeli boni possunt naturali virtute facere quædam miracula quoad nos, quia possunt facere præter ordinem naturæ corporeæ nobis notæ: sed quia non possunt facere, aliquid præter ordinem totius naturæ creatæ, non possunt facere miracula propria.